

DOMOVINA

Upravištvu »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II.,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Kaj pravi evropsko časopisje o češkoslovaški

Bralce bo gotovo zanimalo, kakšno stališče zavzema o češkoslovaškem vprašanju časopisje drugih narodov. Naj navedemo nekaj izvlečkov iz člankov raznih velikih listov. Pariški dnevnik »L'Oeuvre« piše: »Praga ve, da gre zdaj za njeno usodo in nedvomno za usodo vse Evrope. Zavedajoč se, da je pravica na njeni strani, in zaupajoč v moč svoje prvovrstne vojske čaka Praga brez najmanjšega vznemirjenja na razvoj dogodkov, krepko odločena izbrati vsa sredstva, da se ohrani mir. Prav tako ne bo pristala na nič, kar bi pomenilo uničenje države.«

»Frankfurter Zeitung« ugotavlja: »O zavezniški pomoči Francije Češkoslovaški ne more biti dvoma. Kar ima Francija v tem pogledu povedati, je obrazložil francoski general Vuillemin v razgovoru z maršalom Göringom. To je imelo tem večji pomen in poudarek, ker je imel francoski general posebno pooblastilo svoje vlade, da obvesti nemško vlado o stališču Francije glede Češkoslovaške.«

Rimska »Tribuna« objavlja članek o mednarodnem položaju in izvaja med drugim: »Angleška politika predvsem brani neizpre-

menjene meje. V primeru, da bi bila Francija prisiljena na vojno, mora Anglija Franciji pomagati, iz preprostega razloga, ker bi pomenil današnji francoski poraz jutrišnje uničenje Anglije.«

Pariški »Le Temps«, vladni list, ugotavlja: »Čehoslovaki bi se rajši dali do zadnjega moža pobiti, kakor da bi znova sklonili svoj tilnik pod suženjski jarem. Ako poslušamo pogovore in razgovore v Pragi, bi skoro mislili, da smo se vrnili v čase husitskih vojn.«

»Popolo di Roma« razpravlja o stališču Poljske in ugotavlja: »Poljsko časopisje odločno zavrača možnost udeležbe Poljske v vojni ob boku svoje zapadne sosedice, ne izključuje pa možnosti nastopa na strani Anglije in Francije v primeru, da bi bila Varšava proti svoji volji prisiljena odpovedati se svoji nevtralnosti.«

Varšavski »Robotnik« izjavlja v posebnem članku: »Ako bi bilo mogoče na Poljskem izvesti ljudsko glasovanje, komu se naj Poljska pridruži, bi se 99 odstotkov vsega prebivalstva z vso odločnostjo izreklo za sodelovanje z zapadnimi demokratskimi državami.«

Družba sv. Cirila in Metoda ob 30 letnici ptujskih dogodkov

Pred 30 leti, to je 13. septembra leta 1908., je zborovala Družba sv. Cirila in Metoda v Ptuj. Že na prejšnji večer so bili napadeni številni naši voditelji, med njimi tudi pokojni dr. Gregor Žerjav. Pobesnela nemškutarška množica je vanje pljuvala in jih pretepala. Še huje je bilo na dan zбора. Ko se je pripejal vlak s skupščinarji v Ptuj, je množica podivjancev začela vpiti in žvižgati. Udarile so palice in jajca so frčala. Tudi ženskam niso prizanašali. Policija je vse to mirno gledala. Ko je drhal začela peti svojo »Wacht am Rhein«, so se zganili tudi opljuvani in oškropljeni skupščinarji ter zapeli »Hej Slovani«. Šele zdaj je nastopila policija in aretirala — ne pretepačev, temveč nekaj Cirilmetodijev. Drug napad se je izvršil po kosilu v Narodni dom. Ranjena je bila tedaj vrsta naših narodno zavednih ljudi.

V spomin na tiste žalostne dni, ko smo že živeli v sužnosti, je v nedeljo Družba sv. Cirila in Metoda spet zborovala v Ptuj. Toda to pot si je nadel Ptuj svečano praznično lice. Le redke so bile hiše, s katerih ni plapolala trobojka. Celo z Orniogove hiše je vihrala državna zastava. Številna poslopja so bila okrašena tudi z zelenjem in cvetjem. Narodni dom, ki je bil pred 30 leti pozorišče sirovega napada, je bil zdaj za slavnosti ves prenovljen in Ptuj je priredil gostom prispeljem sprejem. Med številnimi gosti, ki so prispeli, je bil tudi senator dr. Albert Kramer.

Po zaupnem shodu v soboto zvečer in svečanem sprejemu gostov na postaji v nedeljo se je po Ptuj razvil veličasten sprevod, kakršnega Ptuj še ni videl. Slavnostni sprevod iz katerega so se nepretrgano čuli vzkliki

kralju Petru II. in Jugoslaviji, je z državno trobojko na čelu in mestno in gasilsko godbo krenil po Panonski ulici, Florijanskem in Minoritskem trgu mimo Narodnega doma po Vošnjakovi, Cankarjevi in Prešernovi ulici mimo mestnega gledališča na Tyršev trg. Ves čas je množica v špalirju vzklikala Cirilmetodarjem, z mnogih hiš se je pa na sprevod neprestano vsipalo cvetje. Razveseljivo je zlasti, da je bilo v sprevodu mnogo mladine, ki je dajala duška svojemu rodoljubju.

Glavno skupščino, ki se je vršila v mestnem gledališču, je začel prvomestnik inž. Mačkovšek, ki je po pozdravu med viharnim vzklikanjem zborovalcev prečital pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., nato pa izvajal med drugim:

Te dni poteka trideset let, odkar je ob takratni glavni skupščini naše družbe v Ptuj prišlo do žalostnih dogodkov, ki so trajno zapisani v našo narodno zgodovino. Spričo divjaških napadov na naše skupščinarje je vzklopela takrat vsa Slovenija. Takrat se je začel tudi že med širšo javnostjo oni uporniški tok, ki je v veliki meri pomagal podreti nekdanj tako mogočno cesarstvo. Na ptujskih ulicah je takrat zlasti nastopalo odpadništvo. Lastna kri je divjala najhuje.

Toda v dvajsetem letu naše svobode so važni dogodki ponovno dokazali, da naša državljanska zavest še zmerom ni dovolj močna.

Spet kliče Družba sv. Cirila in Metoda na branik naroda vse iskrene domoljube, da se popravi, kar je zamujenega. Predvsem kliče naše izobražence k važnemu narodnemu delu na naših narodnostnih mejah. Pozivamo

podjetnike in delavce, posestnike in nameščence, pozivamo vse svoje in vsakogar, da navzlic težkočam ne pozabijo na sodelovanje in podporo družbi. Obmejne pokrajine vpijejo po prosveti, naša narodna posest, naša zemlja se krči pod silnim pritiskom tuje moči. Podprite družbina prizadevanja z delom in denarjem!

Družba poziva tudi naše samouprave, naj v svojih področjih store vse, da se zavarujejo ob mejah naš narod, naš jezik, naša vzgoja in naša zemlja. Poziva naše zastopnike v narodnem predstavništvu in v vladi, da povzdignejo svoj glas za to, da bodo narodno-obrambna vprašanja, ki so neizmerne pomena tudi za obrambo naših državnih mej, deležna na odločevalnih mestih tiste pozornosti, kakor jo zaslužijo. Spričo težavnega položaja na naših mejah se mora delovanje naših političnih strank brezpogojno podrediti vseobčim narodnim koristim.

Predvsem vabi družba v svoje vrste našo mladino, ker ve, da je narodnoobrambno delo uspevalo v onih letih, ko se je mladina nesebično zavzela za obrambo naših narodnih meja. Na mejah je naš narod ogrožen. Tam potrebujemo mlade pomoči!

Tudi bratom Hrvatom in Srbom velja naš poziv, kajti naša neposredna meja je hkratu njihova. Skupno jo moramo in hočemo braniti.

V dvajsetem letu naše narodne svobode kličemo vse Slovence, vse Jugoslovence, da združeni storimo svojo dolžnost do naroda in do države. Zaščitimo narod in državo tam, kjer sta najbolj ogrožena! Utrdimo meje z uspešnim prosvetnim, socialnim in gospodarskim delom!

Zlasti izčrpno je prvomestnik inž. Mačkovšek zatem obravnaval položaj Slovencev v Julijski krajini in na Koroškem. Iz njegovih izjavanj je bilo razvidno, kakšne težave morajo prenašati rojaki v teh dveh pokrajinah. Pri tem je primerjal, kako se narodne manjšine v naši državi nemoteno razvijajo. Njihovi duhovniki se ne razganjajo, čeprav v mnogih primerih celo jugoslovenski državni narod ne sliši zadostno ali celo nič svoje besede v mešanih župnijah, kjer oni župniku jejo. Nemška manjšina ima v Jugoslaviji več svojega osnovnega šolstva, kakor ga je imela v nekdanji Avstro-ogrski. V obdonavskih ravninah ga je sploh šele Jugoslavija ustanovila. Nemških učiteljev je 700. Razen tega obstoji še zasebno nemško učiteljske. Nadalje imajo pet nemških meščanskih šol in gimnazijo.

Njihove zadrage se nemoteno razvijajo. Njihova gospodarska sila je tolikšna, da še vedno kupujejo zemljo v dravski, savski in donavski banovini. Njihova prosvetna družstva se svobodno razvijajo. Njihovi listi in časopisi so številni.

Po govoru prvomestnika so sledili pozdravi posameznih zastopnikov, nato pa pregledno in izčrpno poročilo tajnika Grudna o delu družbe v preteklem letu in o njenem današnjem stanju. Tajnik je med drugim rekel, da je ta zbor družbe že četrti v Ptuj. Zborovala je družba v Ptuj leta 1888., 1908. in 1928. Ptuj si je izbrala družba za skupščino, ker je narodnoobrambna družba in mora biti povsod tam, kjer je treba braniti naše naravne pravice.

Zatem je obravnaval govornik stanje nemštva na Spodnjem Stajerskem in navajal neke podatke iz knjižnice Avstrijca dr. Gerharda Wernerja. Dr. Werner pravi v svojih za-

vitih izvajanjih o spodnještajerskem nemštvu, da moramo razločevati pri presoji ljudskih in narodnostnih vprašanj na Spodnjem Štajerskem ne dve, temveč tri skupine: nemško govorečo, Vende (Windische) in Slovence. Tako Vendi kakor Slovenci se poslužujejo slovenskih narečij kot občevalnega jezika. Ti Vendi so po Wernerju v večini in vidijo v nemštvu svojo naravno in zgodovinsko vodstvo, zaradi česar da je smatrati Spodnjo Štajersko za nemško obmejno pokrajino.

Govornik je naglasil, da taka neznanstvena izvajanja brez vsake osnove mejijo že na nesramnost, zato jih moramo odklanjati z vsvo odločnostjo.

Nadalje je govornik izčrpneje obravnaval narodnostne razmere v Prekmurju, na Kočevskem in na severni meji. Iz njegovih podatkov je bilo razvidno, koliko dela je še treba v teh krajih in koliko je družba že storila za prebujo teh ogroženih delov našega naroda.

Po poročilu tajnika je poročal blagajnik (Ludvik, nato pa je dr. Ravnihar v imenu nadzorstva predlagal odboru razrešnico. Sledile so dopolnilne volitve, pri katerih so bili izvoljeni v odbor dr. Simon Dolar, Ivan Kolar, Avgust Ludvik, Ivan Prekoršek, dr. Jakob Rebrnik in Franc Štrukelj, v nadzorstvo Evgen Lovšin, dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, prof. Albert Sič in Jakob Zupančič, v razsodišče pa Matija Marinček, dr. Fran Lipold, inž. Pahernik, dr. Matej Senčar in dr. Janko Žirovnik. Po odobritvi proračuna za leto 1939 v znesku 948.000 din je bila soglasno sprejeta obsežna resolucija, nato pa je prvomestnik zaključil mogočno uspelo skupščino.

Obsežna resolucija, ki jo je prečital Uršič, in ki obravnava vse pereče narodnoobrambene zadeve Slovenije, naglašja med drugim, da splošni nezanesljivi mednarodni položaj ukazuje največjo previdnost in delavnost za obvarovanje težko plačanih pridobitev pred dvajsetimi leti.

Temu namenu morata služiti vse naše narodno in državno hotenje, nacionalno po duhu in delu, kakor tudi udejstvovanje naših zasebnih, gospodarskih in kulturnih ustanov. Posebno dolžnost imajo naše znanstvene ustanove z akademijo in vseučiliščem na čelu in tisk.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

VAŠKI APOSTOL

PO L. GANGHOFERJU PRIPREDIL B. R.

Tedaj je Peter prislonil svoj kramp in lopato k plotu, z lahkoto dvignil omaro na svoj široki hrbet in vprašal: »Kam pa naj jo nesem, ženica?«

Kajžarica je bila v prvem trenutku čisto preplašena, ko je zagledala tega dvojnega človeka v vsej njegovi grdosti in nerodnosti. Potem je zajecjajala: »Tisočkrat hvala! Kako si dober!« Tudi Lizika ga je začudeno pogledala, se tiho zahvalila, potem pa je šla pred Petrom v kočjo.

Ne samo omaro, tudi vse drugo jima je Peter takrat nosil v hišo. Do pozne noči jima je pomagal pospravljati. Potem je stopil v gostilno, prinesel vrč piva, kruha in prekajenega mesa, ni maral vzeti za vse to nič denarja, čeprav mu ga je Kajžarica trdo vratno vsiljevala, in rekel je, da je to pač za dobrodoščilo v njegovem imenu in v imenu vseh vaščanov. »Pri nas v vasi so sami dobri ljudje! To mi lahko verjameš!«

Ko sta potem obe jedli, je sedel z njima za mizo, ki jo je bil na svoji grbi prinesel v hišo. Poslušal je Kajžarico, ki je pripovedovala, odkod je prišla, in presenečen gledal drobni, nežni obraz njene Lizike.

Ko se je pozno v topli pomladni noči vračal pod lesketajočimi se zvezdami na svoj dom, s krampom in lopato na hrbtu, je na glas pel. Prav lepo se to ni slišalo. Prvič v življenju je Peter takrat poizkusil, kako se

O volitvah in o židovskem vprašanju

V nedeljo je bil v Črensovcih v Prekmurju tabor, na katerem je govoril tudi notranji minister dr. Anton Korošec. Med drugim je izvajal:

»Nekateri mislijo, da je slovenska Jugoslovenska radikalna zajednica začela s svojimi tabori nekako volilno borbo. Kdor tako misli, se zelo moti. Mi nismo v volilni dobi. Tabori nam ne služijo za volitve, četudi to ne bi bilo nič hudega, tabori nam služijo, da vsemu svetu dokažemo svoja nacionalna in rodoljubna čustva, da pred vsem svetom priznamo svojo slovensko in jugoslovensko zavednost ter da izjavimo vsem svojo zvestobo in vdanost našemu kralju in kraljevskemu domu. Te tabore prireja naša stranka sama, oprta na svoje lastne ljudi in moči, to pa zato, ker nočemo in ne moremo skupaj sedeti z našimi starimi ovaduhi, ki so nam opijevali vdanost do države, do naroda in do cerkve. Nočemo pa tudi skupaj sedeti z

mednarodnimi brezbožniki, brezdomovinci in prekucuh.»

O židovskem vprašanju je dejal minister dr. Korošec med drugim tole:

»Drugod v Sloveniji nimamo židov, pač pa jih je majhno število tukaj v Prekmurju, vsega 476. Vseh židov imamo v Jugoslaviji približno 70.000. Zato pri nas v Jugoslaviji ne obstoji židovsko vprašanje. Jugoslavija je izmed redkih držav, katere to vprašanje ne vznemirja. Vse dobrote in vse strogošči zakona se delijo enako židom kakor drugim državljanom. Kar pa se tiče priseljevanja židov iz drugih držav, se držimo tegale načela: Nobena država na svetu v današnjih razmerah ne želi, da se ji poveča število njenih manjšin, naj si bo ta manjšina jezikovna, verska ali druga. Tega načela se drži tudi kraljevina Jugoslavija. Mislim, da je to v zdajšnjih razmerah pametno in zelo trezno stališče.«

Naraščaj kmetijskih šol je zboroval

V salonu restavracije pri Levu v Ljubljani so se v nedeljo zbrali k občnemu zboru svoje zveze absolventje kmetijskih šol dravske banovine, ki predstavljajo dandanes že lepo število našega strokovnega kmetijskega naraščaja. Zveza gre že v petnajsto leto obstoja in obsega v 26 podružnicah, ki so razporedene po vseh večjih, kmetijsko pomembnejših krajih naše ožje domovine, nad tisoč članov, ki so izšli iz grmske, šentjurske in mariborske šole. Samo šola na Grmu pri Novem mestu je dala do lanskega leta okrog 1000 absolventov, v celem pa deluje v Sloveniji okrog 2000 v kmetijstvu šolanih ljudi. Članstvo zveze sestavljajo predvsem mlajše moči, ki se z živim ognjem oklepajo svojega društva, zato pa tudi upravičeno pričakujejo, da se jim bodo prej ali slej pridružile tudi vrste tovarišev, ki še stoje ob strani.

Zborovanje je vodil predsednik Janez Ov-

senik iz Predoselj, o podrobnem delu zveze in o njenem denarnem gospodarstvu pa sta poročala tajnik Jožef Knific iz Mednega in blagajnik Jakob Novak iz Gornje Siške. Po poročilih odbornikov se je vnel živahen pogovor o vprašanju zveznega glasila. Do lani je Zveza absolventov kmetijskih šol izdajala mesečnik »Brazdo«, ki je pomenil krepko oporo mlademu gibanju. Kakor je že navada pri nas, da listi strokovnega značaja ne morejo živeti ob lastnih sredstvih, je tudi »Brazda« prenehala izhajati, ker so njeni izdajatelji zaman pričakovali razumevanja in podpore pri oblastvih in poklicanih ustanovah. Pogovor je pokazal odločno in enodušno voljo članstva, da mora zveza glasilo obnoviti, ker predstavlja list najkrepkejšo notranjo vez in najuspešnejše orodje v borbi za koristi kmetijskih strokovnjakov in za koristi kmetijstva sploh. Živahno se je raz-

In ko je videl, kako sta mati in dekle druga na drugo navezani, je bil kar ponosen, da je lahko rekel: »Saj tudi jaz nisem sam. O ne! Tudi jaz imam nekoga, ki me ima rad. Janeza! Jeseni se spet vrne. Ta vama bo pa všeč! Takšnega, kakor je Janez, nima vsa vas.« Ure in ure se Peter ni utrudil, da jima je pripovedoval o Janezu, in tako je začel mladi Gozdnik živeti kot četrti v tej zvezi, toda ne kot njim enak, ampak kot nekakšen višji, od boga blagoslovljen človek. Petrova ljubezen je okrasila odsotnega Gozdnikovega sina s takšnim sijajem, da so Lizikine premisslajoče oči pogosto izpraševale: »Ali more sploh biti takšen človek na svetu? Tako dober človek? In ki mu je življenje dalo prav vse?« Tudi Kajžarica, ki se je v začetku smehljala ob Petrovem hvaleljenju, je začela počasi tako zelo ceniti Janeza, da je pogosto rekla: »Veš, kar rada bi ga že videla!«

Ko so na vasi videli, da je začel Peter po delu zahajati samo še h Kajžarici, so ga začeli opravljati. Nekateri so se pri tem norčevali, drugi pa so se jezili, ker niso mogli več Petra dobiti, kadar so imeli kakšno delo, ki bi se ga bili radi napol zastonj odkrižali. Najprej so izpraševali: »Kaj, vraga, hodi k tema babnicama?« Potem pa se je začelo šušljanje: »Saj je kakor začaran!« In končalo se je z besedami: »Lahko je mogoče, da zna stara več kakor juho kuhati. Takšni tuji ljudje! Človek nikoli ne ve, kaj je z njimi. Odkod sta le prišli? Kaj prav za prav iščeta pri nas? Ali se nista mogli spraviti kam drugam?« Tako so se začele govorice o botri Nani. In ko je prišla poleti toča, ki

poje. Nočni čuvaj, ki ga je srečal, mu je med smehom zaklical: »Hej ti! Če ne znaš bolje, pa rajši nehaj!« Peter pa mu je odgovoril: »Če bi bilo tako lahko, ne bi bilo petje nikakšna umetnost! Vsega se je treba naučiti.«

Drugo jutro je odpovedal delo pri kmetu, kjer se je potil zadnje čase, šel h Kajžarici in ji rekel: »Ali imaš kakšno delo zame? Danes nimam nič posebnega in takšnole praznovanje sredi tedna je dolgočasno.«

Čez nekaj tednov je bil pri Kajžarici in njenem dekletu že kakor doma. Če jima je smel kaj pomagati ali pa sedeti za mizo, ko sta delali, se mu je zdelo, kakor otroku v pravljici, tako dobro kakor nikjer na svetu, tako dobro, kakor se mu še nikoli prej ni godilo. Našel je dva človeka, ki sta govorila prijazno z njim in ki sta mu bila hvaležna za vsako uslugo. Ko mu je stara Kajžarica še dovolila, da ji je rekel »botra«, je vselej rekel to besedo tako, kakor bi bila sladkost, ki jo mora človek najprej nekaj časa poskušati, preden jo zaužije.

Toda ne samo za svoje osirotelo srce, tudi za svojo vero je našel Peter v obeh ženskah svoj zaklad. O njima je pač lahko rekel: »Ti dve sta pravi! Ljubezen imata. Dober zgled sta prinesli v vas. Zdaj ju bodo lahko še drugi posnemali!«

gibal razgovor tudi ob vprašanju soc. zavarovanja. Absolventje kmetijskih šol zahtevajo, naj se sedanji način socialnega zavarovanja razširi tako, da ga bo deležno vobče vse prebivalstvo.

Občni zbor je tudi sklenil, da se bo zveza zaradi lažjega poslovanja razdelila na posamezna okrožja, ki naj bi po krajevnih razmerah obsegala do 10 podružnic.

Za konec septembra pripravlja zveza izlet svojih članov v Italijo. Pri tej priliki si bodo naši kmetijski strokovnjaki ogledali nekatere vzorne kmetije v Julijski krajini.

Politični pregled

V zadnjem času je pozornost vsega sveta obrnjena v Češkoslovaško in njen spor z Nemčijo zaradi sudetskih Nemcev, ki nikakor ne kažejo volje, da bi se sporazumeli s češkoslovaško vlado. Glede na ta vprašanja je v soboto predsednik češkoslovaške republike

dr. Beneš naslovil na vse češkoslovaško prebivalstvo poslanico s pozivom na mir, red in hladnokrvnost.

S poslanico je obvestil javnost o predlogih vlade za novo ureditev narodnostnega vprašanja v Češkoslovaški. Po teh predlogih so zajamčene narodnostnim manjšinam vse pravice, tako da bo dano državi, kar je državnega in narodnostim, kar jim gre. To velja za vse narodnosti v Češkoslovaški. V spomenu je naglašal potrebo mirne ureditve vseh spornih vprašanj, ker si nihče ne želi poostřitve zdajšnje napetosti v Evropi. Na koncu je izjavil, da ima neomajno vero v svojo državo, njeno zdravje, njeno moč, njeno odpornost in njeno sijajno vojsko.

V ponedeljek je sledil ob zaključku shoda narodnosocialistične stranke v Nürnbergu

Hitlerjev govor z ostrimi napadi na Anglijo in Francijo in še ostrejšimi na Češkoslovaško.

Hitler je dejal, da Češkoslovaška neizprosno zatira tri in pol milijona sudetskih Nemcev, katerim je obljubil pomoč Nemčije. Med drugim je rabil besede, da preganjajo Čehi sudetske Nemce ko divjačino in jih hočejo popolnoma uničiti. Zatirajo jih na doslej še neznan način. Menil je, da je tako početje vseč zastopnikom demokracije, ker gre samo

je zbila polovico ovs, je postalo šepetanje vaščanov o Kajžarici in njeni hčeri kričanje. Oves je vendar dal bog in ga zato ne bo potem kar tako uničil. Zato mora peklenšček delati točo, — ali pa kdo, ki je z njim v zvezi in mu pomaga škodovati dobrim ljudem. Stara Mrakovka — . . . naj ji bo milosten — je bila tudi takšne vrste. Pred petimi leti je umrla in odtlej še ni bilo toče v dolini. Ali bo ta tujka tudi kaj podobnega? »Tuji ljudje še nikoli niso nič dobrega prinesli!«

Ko je Peter slišal to opravljanje, se je stresel kakor drevo, ko se začne vihar. Zdaj je prvič, kar je učil svoj evangelij ljubezni, ki ga je vsega tako prepočil kakor jutrna zarja mrak, podvomil v človeško dobroto. To ga je bolelo, kakor bi mu bil kdo z okovanimi čevlji stopil na srce. Toda tudi to je Peter prebolel. Mislil si je: »Ljudje so kakor otroci. Vse največje neumnosti verjamejo. Samo povedati jim je treba tok.« In Peter je pridigal po vasi svoj evangelij ljubezni, da se mu je časih že kar jezik utrudil. Dosegel pa je le to, da so ljudje, ki so se mu prej samo smejali, postali počasi tudi surovi, in so mu dajali čedalje manj dela. In v dneh brez zasluzka, ko je delal za Kajžarico, ker pač »slučajno ni imel ničesar drugega«, je porabil svoje prihranke. Če ne bi bila prišla jesen v dolino in z njo mladi Gozdnik iz vojašnice, bi si bil Peter pridigal slabo zimo.

Pri prvem srečanju — bilo je tri dni po Janezovi vrnitvi, — in mladi Gozdnik se je iz srca razveselil, ko je spet zagledal svojega debeloglavca — se je moral Janez tako smejati, kakor se še dolgo ni. Peter je stal

za Nemce. Dalje je govoril o silnih nemških utrdbah na francoski meji, zahteval samoodločbo za sudetske Nemce in naglasil, da sta italijansko in nemško cesarstvo najstarejša pojava, ki ju nobena sila ne bo več odstranila.

Soglasna sodba francoskih listov o Hitlerjevem govoru je, da se najhujše ni zgodilo, vendar pa je bodočnost prej ko slej negotova. Londonski »Times« pa je izvajal, da

so besede o preganjanju sudetskih Nemcev močno pretirane

Pariški »Petit Parisien« ugotavlja, da Hitler s svojim govorom ni zaprl vseh vrat za nadaljnja pogajanja. Dognati pa bo treba, ali bo dopustil, da se bodo pogajanja v redu razvijala ali pa bodo sudetski Nemci povzročali nove izgrede, ki naj bi Nemčiji omogočili izvedbo njegovih groženj.

Zadnje dni je bilo nešteto

krvavih izgredov v sudetskonemških krajih.

Sudetski Nemci so v velikih množicah demonstrirali v raznih krajih, nosili zastave s kljukastimi križi, peli nemške nacionalne pesmi in napadali češke urade.

Izgredi v ponedeljek in torek so terjali 11 mrtvih,

med temi štiri sudetske Nemce in sedem Čehov. Ranjenih pa je bilo 11 sudetskih Nemcev in osem Čehov. V Wannsdorfu je množica po Hitlerjevem govoru navalila na obmejno carinarnico ter prisilila uradnike, da so izročili ključe. Nato so odprli obmejne zapornice in v sprevedu odkorakali čez mejo.

Spričo teh nemirov je češkoslovaška vlada razglasila obsedno stanje, čemur je sledil

ultimat sudetskih Nemcev, da mora vlada preklicati preki sod v vseh nemških okrajih.

Policijska oblastva pa naj bi v teh okrajih prešla na župane. Sudetski Nemci so zahtevali izpolnitev tega ultimata v šestih urah. Sledila so pogajanja, ki so trajala pozno v noč in se nadaljevala v sredo, ko so bila okoli poldneva prekinjena.

V noči na sredo se je sestala tudi češkoslovaška vlada. Napetost je skrajna in je

češkoslovaška vlada že prepovedala izvoz blaga, ki utegne priti v poštev za narodno obrambo.

pred njim v napadu svojih prekipevajočih čustev kakor delaven konj, ki ne more spraviti svojega voza v hrib. Stiskal mu je roko, da bi bil Janez skoraj od bolečin zakričal, če se ne bi bil moral smejati. S solznimi očmi ga je gledal Peter in ni mogel spraviti besede iz sebe. Janeza, Janeza ima spet! Vanj lahko zaupal Janez, ki ima ljubezen v sebi! — To je občutil Peter tisto uro. In ko se mu je nazadnje razvezal jezik, bi bil mladega Gozdnika najraje takoj odnesel k botri Nani. Toda Janez, ki je imel v srcu samo svojo mlado ljubezen in ženitovanje o veliki noči, je moral misliti na vse druge reči kakor na predstavljanje pri Kajžarici, o kateri je zdaj prvič slišal.

Toda Peter ni popustil — vsaj povedati je moral Janezu vse. Kakor nekoč v šolskih letih sta sedela oba v živi meji.

Zvečer je rekel Janez svojemu očetu: »Oče, daj, vzemi Petra za drvarja! Saj ga boš lahko porabil v hribu. Dober delavec je in meni se smili.«

Stari Gozdnik je pogledal, kakor bi bil ugriznil v kisló jabolko. »Da bi vzal grbastega apostola v hišo? Saj bi se ljudje norčevali iz mene!«

»No, oče!«

»Pa naj bo!«

Tako je Peter postal drvar pri Gozdnikovi. To je pomenilo zanj srečo, pa tudi žalost. Kajti že drugi dan — Gozdnik je bil pameten človek in je hotel imeti Petra čim dalje od hiše, — je moral iti daleč v hribe, kjer so sekali les. Tako Peter dolge tedne skoraj nikoli ni prišel v dolino. Tudi v hudi zimi ne. Samo za največje praznike. In zaradi Kajžarice in njene hčere ni minil no-

Rešite svoje zobe

Sargov KALODONT

proti zobnemu kamnu

Francoski in angleški listi naglašajo discipliniranost in mirno postopanje Čehov, ki se s skrajnim samopremaganjem izogibijejo povodov za izgrede. Po zadnjih vesteh se je Anglija izjavila za solidarno s postopanjem češkoslovaške vlade. Položaj je skrajno napet in ta trenutek, ko to pišemo, ne vemo, če se ne bo že čez uro zgodilo najhujše zlo.

Po londonskih vesteh je angleška admiraliteta pospešila svoje ukrepe

za popolno pripravljenost angleške vojne mornarice.

Tako je prispela v vode Portlanda skupina rušilcev, ki bi morala priti tja šele v marcu leta 1939. V Portland prihajajo tudi številne ladje s pogonsko tvarino in jo tam izkrcavajo.

Po angleških vesteh je

francoska vojska v pripravljenosti od luksenburške meje do Švice

Francoska vojska zaupa v svojo moč. Mir in enodušnost sta med vojaštvom, ki je pripravljeno za obrambo. Za varnost je bilo

ben praznik, da ne bi bil Peter ljudem pridigal ok krščanski ljubezni do bližnjega ter čutil okovanih čevljev na svojem srcu.

Potem so neke temne noči zamašili botri Nani dimnik. Peter je prišel kmalu nato v vas in je v gostilni poiskal »prismojene pobe«, da bi jim v miru povedal nekaj besed. Pa so ga povaljali po tleh, ne da bi se bil branil, kajti »tisti, ki mora tepsti, nima ljubezni, in kdor ima ljubezen, ne sme imeti palice«. Grbasti apostol je začel postajati mučenik svoje ljubezni.

In potem je prišla tista zmešana zgodba s hudobcem, s katerim naj bi bili imeli opravka botra Nana in njena hči. In on sam je bil hudobec, ki je podarjeni seženj drv razsekal! »Takole delajo ljudje! Tako govore! Tako obračajo dobro v slabo!«

Pogosto, kadar je Peter gori v hribih sekal kakšno drevo, se je iz usmiljenja do lepega debla izpraševal: Saj mora imeti tudi svoje življenje! Drugače vendar ne bi raslo! Čutiti mora blagodejni dež in toplo Solnce. In bolečine tudi. Pa žalost. Kaj mora čutiti to drevo, ko treskam po njem?«

Zdaj je to vedel. Zdaj je to na svoji koži čutil.

Obraz mu je zalival pot in težko je sodel, ko je prišel do župnišča in potegnil za zvonec nad vrati.

VI.

Kakor prestrašeno vreščanje srak, ki jih je skobec preplašil, tako je zavznel po velikem, tihem hodniku v župnišču glas starega hišnega zvonca.

Katra, mestno oblečena suha ženska, že šestdesetih let in trdega obraza, kakor ga imajo vse ostarele ženske, ki se ne omože,

Potopljeni zaklad iščejo

Kakor vemo iz zgodovine, se je v začetku francoske revolucije leta 1789. začelo preganjanje somišljenikov stare vladavine. Začelo se je nasilje, z njim pa tudi izseljevanje. Mnogi plemiči so izkušali rešiti svoje premoženje zlasti dragocenosti. Tako se je zgodilo, da je zbrala družba plemičev in visoke duhovščine v tajnem skladišču v Rouenu cele zaklade zasebnega in samostanskega premoženja. Od tod je prišlo to premoženje spravljeno varno v okovanih zabojih, na krov ladje »Telemača« da bi ga s tovorom lesa skrivaj odpeljali v Anglijo.

V začetku januarja leta 1790. je odplula ladja proti Havru. V gosti megli pa so mornarji ponoči prezrli morski svetilnik in parnik je s polno paro zapeljal na plitvino ter se čez nekaj ur potopil. Njegov kapetan Guemin se je sicer rešil, toda skrivnosti svojega tovara ni izdal. Prav tako je ni izdal nihče izmed onih, ki jim je bilo znano, kaj je vozil parnik.

Tako leži od takrat ogromni zaklad kakšnih sedem metrov pod vodno gladino. Zanašajoč se na pripovedovanje ljudi je poslala francoska vlada takoj pomladi leta 1790. z najboljšim orodjem opremljeno odpravo na kraj nesreče, da bi dvignila zlato in dragocenosti iz Seine. Tri mesece so se zaman trudili. Potopljena ladja je postala pozneje nevarna drugim ladjam in zato so jo hoteli leta 1816. vsaj premestiti. Toda vse prizadevanje je bilo zaman. L. 1897. je dobila neka družba dovoljenje za nov poizkus, ki je pa prinesel le nov neuspeh. Še neka družba je poizkusila dvigniti ladjo iz Seine, toda Seine spet ni hotela izročiti svojega plena. Od takrat je voda nanesla na potopljeno ladjo mnogo blata in jo ovila z vodnimi rastlinami. Šele zdaj se je znova napotila na Seine skupina ljudi, ki upajo doseči svoj smoter. Če bi se jim posrečilo dvigniti iz Seine zaklad, dobe le primeren delež, kajti lastnica vsega je Francija, torej država.

mila tilnika in sta bila na mestu mrtva. Šoferja, ki je bil že deset let v Stalinovi službi, so aretirali, češ da je nesrečo namerno povzročil.

× **Italijanski delavci in strokovnjaki za Nemčijo.** Med italijansko in nemško vlado je bil dosežen sporazum, po katerem bodo v Nemčiji v kratkem zaposlili 6000 italijanskih gradbenih delavcev in industrijskih strokovnjakov pri izdelavi novih nemških tvornic. Pozneje se bo morda njih število še znatno povečalo. Na ta način naj bi se na eni strani v Italiji nekoliko zmanjšala nezaposlenost, na drugi strani pa naj bi se v Nemčiji pospešila gradnja tvornic.

× **Zidje zapuščajo Italijo.** Poplah, ki je nastal med Židi v Italiji, se vidi v tem, da Židje prodajajo svoja podjetja. Kakor se doznava, je italijanska vlada izdala nalog, da italijanski listi ne smejo sprejemati poslovnih oglasov in rodbinskih vesti od židov. Torej se tudi v Italiji počasi pripravlja preganjanje Židov.

× **Potniški poleti v višini 18 kilometrov.** Švedski letalski inženjer Sven Lindquist si je izmislil stratosferno letalo, ki se more dvigniti 18 kilometrov visoko in ki leti s hitrostjo 750 kilometrov na uro. Načelnik družbe, ki hoče izdelovati taka letala, je dal te dni danskemu listu »Politikenu« važne podatke o praktičnem pomenu stratosfernega letala. Dejal je, da je žalosten znak te dobe, da se javnost zanima menda le za vojaško stran te zadeve. Povsem nov pomen Lindquistove iznajdbe je ta, da jim z nikakimi protiletalskimi topovi ne moreš do živga. Švedski državni zbor je nedavno dovolil 12 in pol milijona švedskih kron za nabavo posebnih protiletalskih topov, ki morejo do 10 kilometrov visoko bljuvati svoje izstrelke. Toda proti novim stratosfernim letalom bodo ti topovi brez pomena. Važno pa bo stratosferno letalo tudi za potniški promet, ker je letenje v stratosferi varnejše.

× **Samomor z letalom.** Heinz Adolf Glaugauer. 22letni inženjer v južnoafriškem mestu Kimberleyu, se je udeležil neke plesne zabave. Kmalu po polnoči je šel rekoč svojim prijateljem, da ga ne bodo več videli. Napolnil se je na 15 km oddaljeno letališče in izvlekel iz lope letalo in se z njim dvignil v zrak. Pol ure je povzročal prebivalstvu Kimberleya velik strah, ker je letal nevarno nizko nad mestom sem in tja. Potem pa se je začel dvigati čedalje više in v višini kakšnih 2000 m obrnil stroj z vso brzino proti zemlji. Uro pozneje so ga našli med razbitinami mrtvega. Življenje si je končal zaradi nesrečne ljubezni.

× **Kadar gre za človeško življenje.** Francoska ladja »Normandie« je odplula nedavno iz Southamptona v Anglijo proti New Yorku, ko je na krovu nevarno zbolel neki potnik. Zdravnik je ugotovil, da je bila nujno potrebna operacija, ki pa ni bila mogoča na ladji. Kapitan ni dolgo razmišljal. Ker ni mogel nazaj v angleško pristanišče, kamor bi orjaška ladja ne priplula zaradi oseke, je krenil znova proti francoski obali. S polno paro je vozila »Normandie« nazaj proti Havru, od koder ji je hitel naproti brezžično poklicani remorker, kamor so previdno prenesli bolnika. Orjaška ladja je imela zaradi navadnega potnika pol dne zamude, pa ni nihče protestiral, ker je šlo za človeško življenje. Bolniku pa niso mogli rešiti življenja, umrl je na operacijski mizi. To je že zakon človeštva. Če pade kdo v morje, se ustavi tudi največja ladja, da ga rešijo. Če je v nevarnosti planinec, mu hiti na pomoč cela reševalna odprava. Oni dan, so bila v New Yorku mobilizirana vsa sredstva, da bi rešili samomorilnega kandidata, ki se je izprehajal po prizidku 17. nadstropja. Umirajočemu prihite povsod na svetu na pomoč cele čete samaritanov. Kadar pa v človeštvu zmagava žival, izpregovorijo puške in topovi ni človeško življenje vredno nič več kakor življenje muhe. Pomislimo samo, koliko žrtev terjata krvava državljanska vojna v Španiji in na Daljnem vzhodu vojna med Japonsko in Kitajsko. V takih časih je res ganljiv primer največje ladje sveta, ki je izgubila pol dne samo zato ker so poskusili rešiti življenje enega izmed potnikov.

Tornado je odkril

grozen zločin

Ko je svoječasno divjal preko mesta Phoenix v ameriški državi Arizoni divji vihar, tako zvani tornado, je odkril strašno žalostno neke žene, ki se čuje kakor pripovedka. V času, ko je divjal tornado, je na pokopališču padlo neko drevo na družinsko grobnico naravoslovca Roberta Napierja. Ko so pokopališki delavci potem odstranjali vejevje, so odkrili nekaj čudnega. Težka veja padlega drevesa je razbila krsto prve Napierjeve žene, ki je bila umrla pred osmimi leti. Krsta je bila prazna. Truplo prve učenjakove žene je izginilo. Oblastva so takoj zasumila, da se je moral zgoditi zločin.

Poizvedovanje je ugotovilo, da je bil pred osmimi leti čisto pravilno izdan mrtvaški list za gospo Napierjevo. Pokop so izvršili z vsemi slovesnostmi. Za pogrebom je šlo veliko število sosedov, kajti rajnika je bila zelo čislana zavoljo svoje dobrotljivosti. Pri pogrebu je bila tudi neka skrivnostna žena, pokrita čez obraz z gosto tančico. To žensko je Napier predstavil za svojo mater. Kakor oblastva domnevajo, je bila ta skrivnostna ženska učenjakova žena, ki je prisostvovala svojemu lastnemu pogrebu.

Šest mesecev po domnevani smrti svoje prve žene se je Napier poročil z drugo. Njegova druga žena ni niti slutila, da prva žena še živi. V tem zakonu sta se rodila dva otroka. Oba zakonca sta srečno živela. Le neka skrivnost je kalila srečo. Napier je v gornjem nadstropju svoje hiše uredil delavnico, v katero ni smel nihče vstopiti, niti njegova žena. Napier si je dal napraviti posebne zapuhe in ključavnice, za katere je imel samo on ključe. Z izgovorom, da mora delati posebne naravoslovne poizkuse, je ostajal učenjak večasih po cele tedne zaprt v svoji podstrešni delavnici, kamor je za ta čas vzel s seboj zmerom vso potrebno hrano. Svoji drugi ženi je dejal, da dela na neki posebni iznajdbi, pri kateri noče biti od nikogar moten. Ta čas, ko je bil Napier v svoji delavnici, je njegova druga žena navadno šla na

potovanje z otrokoma. Na vprašanje, zakaj potrebuje toliko hrane, ni hotel nikoli odgovoriti. Zdaj pa je razjasnjena tudi ta skrivnost.

Po odkritju prazne krste so oblastva preiskala učenjakovo hišo. Učenjak se je silno prestrašil, ko so uradniki vdrli v njegovo stanovanje in delavnico. Sprva niso mogli v njej odkriti ničesar posebnega. Poleg neštivilnih inštrumentov, ki so potrjevali učenjakove naravoslovne študije, ni bilo nobenega sledu o prvi ženi. Kmalu so našli uradniki na neka zazidana vrata, ki so držala v podstrešno sobico brez oken. Uradniki so vrata strli in v temnem, smrdljivem prostoru našli shujšano ženo s sivimi lasmi.

Oblastva so ugotovila, da je to prva Napierjeva žena, ki se je dala baje prostovoljno zazidati v podstrešno sobo pred osmimi leti, da bi omogočila možu poroko, ne da bi se bilo treba ločiti. Ali se je dala žena v resnici prostovoljno zazidati, kakor je sama trdila, ali pa je hotela s svojo izjavo rešiti moža iz zagate, ni jasno. Na vsak način pa je strahotno dejstvo, da je preživela vsa leta v tem strašnem prostoru.

Preiskava je nadalje ugotovila, da je bil zdravnik, ki je takrat napravil mrtvaški list za gospo Napierjevo, učenjakov prijatelj, ki je izdal ponarejeno listino. Nedavno je bil Napier obsojen zaradi dvoženstva in hude telesne poškodbe na sedem let težke ječe, zdravnik, ki mu je pomagal, pa na pet let ječe.

Učenjak in zdravnik sta kmalu po obsodbi umrla z enakimi bolezenskimi znaki. Vzroka smrti niso mogli ugotoviti, domnevajo pa, da sta napravila samomor z nekim doslej še neznanim strupom.

Druga Napierjeva žena je takoj zapustila Arizono, da bi mogla v drugi državi pozabiti grozno preteklost. Prva žena je odpotovala z njo. Obe ženi sta sklenili prijateljstvo in hočeta skupno vzgajati otroka.

× **Smrtna nesreča bivšega španskega prestolonaslednika.** Te dni se je v Floridi (Amerika) na avtomobilskem izletu ponesrečil bivši španski prestolonaslednik Alfonz. V spremstvu svoje zaročenke, bogate Američanke, se je peljal v kopališče Miami. Med vožnjo mu je najbrž postalo slabo ter je izgubil oblast nad vozilom. Avtomobil je tresčil v drevo in se prevrnil. Pri tem je dobil Alfonz več ran, iz katerih je močno krvavel. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, vendar mu tudi zdravniki niso mogli pomagati, ker je že od mladih let bolehal na krvavitvi. Kljub vsem prizadevanjem zdravnikov je v nekaj urah izkrevavel in umrl. Alfonz, naj-

starejši sin poslednjega španskega kralja Alfonza XIII., se je leta 1933. zaradi zakona z neko meščanko odrekel prestolonasledstvu. Lani je bil zakon ločen in se je zdaj v kratkem nameraval poročiti z neko bogato Američanko.

× **Stalin si je pri avtomobilski nesreči zlomil roko.** Po neki vesti poljskih listov je doživel Stalin te dni v bližini Moskve hudo avtomobilsko nesrečo. Stalin se je vozil v svojem oklopnem avtomobilu. V največjem diru se je vozilo zaletelo v neko drevo. Stalina je vrglo z vso silo, proti zadnji steni in si je zlomil roko. Dva agenta ruske politične policije (GPU), ki sta ga spremljala, sta si zlo-

× **Bele nogavice za kaznjence na Češko-slovaškem.** Nemški listi se hudo razburjajo zaradi uvedbe novih erotičnih krojev za kaznjence v češko-slovaških kaznilnicah. Ministrstvo pravde je namreč odredilo, da se uvedejo za kaznjence čim udobnejši kroji. Po novem predpisu bodo kaznjenci imeli kratke hlače in bele nogavice. Nemški listi se razburjajo, češ da pomeni ta uvedba zasmehovanje sudetsko-nemške narodne noše in sploh belih nogavic, ki so nekak znak pristašev narodnega socializma.

× **Plašči za gosi.** Severno od Plymoutha na Angleškem živi vdova, ki redi gosi. Te dni je priteklo iz sosedne hiše, kjer je gostilna, na njeno dvorišče nekaj ostankov piva. Gosi so tekočino s slastjo posrebele in so se zgrudile na tla. Vdova je menila, da so poginile. Hotela je rešiti vsaj njih puh in jih je začela takoj skubsti. Nenadno je ena izmed že oskubelih gosi pokazala nekaj znakov življenja. Kmalu zatem so prišle k zavesti tudi vse druge oskubene živali. Zdaj jim je vdova splela plaščke, ki naj bi jih varovali, dokler jim ne zraste novo perje.

× **Številne žrtve poplav na Koreji.** Iz Tokia poročajo, da so prometne zveze v severnovzhodnih krajih Koreje, ki so bile hudo poškodovane pri nedavnih poplavih, zdaj spet urejene. V času poplav je utonilo 994 ljudi. Ranjenih je bilo 1000, a izginilo je 343 ljudi.

× **Čuden primer dvoženstva iz zgodovine.** Ali se sme kristjanka poročiti z mohamedancem? To vprašanje je moral rešiti papež, ko je zaprosila grofica Apponyeva za dovoljenje da bi se smela poročiti z albanskim kraljem. Vprašanje je bilo dokaj težavno kajti dobra polovica Albanije je mohamedanske vere s kraljem vred, in ljudje bi utegnili godrnjati, če bi se kraljevi otroci vzgajali v rimskokatoliški veri. Zadeva je bila pa vsaj v enem pogledu preprosta. V Albaniji ne poznajo mnogoženstva in zato papeževa odločitev ni bila tako težavna, kakor odločitev papeža Gregorija IX. pred 700 leti. Takrat je zaprosil nemški plemič Ernest von Gleichen za dovoljenje, da bi smel imeti dve ženi, eno belo in eno črno. Ko je bil med križarskimi vojnami prijet, se mu je posrečilo uiti s pomočjo hčerke svojega ječarja Zelige. Mislil je, da je njegova nemška žena že mrtva, ji je obljubil zakon. Ko sta se pa že hotela poročiti, je Gleichen zvedel, da njegova žena še živi. Odvedel je Zeligo v Nemčijo, jo predstavil grofici in ji pojasnil položaj. K sreči grofica ni vzela zadeve za tako resno, kakor se je grof bal. Dejala je, da se mora pač z Zeligo oženiti, če ji je zakon obljubil. Vsi trije so odpotovali v Rim, kjer je Otilija von Gleichen prosila papeža, naj dovoli njenemu možu vzeti Zeligo za drugo ženo. Po dolgem razmišljanju ju je papež blagoslovil in dovolil, da sta se poročila, in nemški plemič je s svojima dvema ženama mirno in srečno živel do smrti.

× **Najčudovitejša hiša na svetu.** Za neuporabno so razglasili v San Joseju v Kaliforniji te dni hišo, ki ima 150 sob in ki so jo gradili celih 30 let. To drago poslopje ima za seboj čudno zgodovino. Vdova Wincestrova se je obrnila na zdravnika, da bi ji svetoval, kako bi se rešila silne potrtosti po moževi smrti. Zdravnik ji je nasvetoval, naj zgradi hišo brez graditeljev, da jo bo to opravilo motilo. Ubogala ga je. Ker pa ni imela o gradbeni stroki niti pojma, je začela graditi hišo brez načrta. Zidarji pod njenim vodstvom so gradili posamezne dele, ne da bi spadali skupaj. Tako je preživela v marljivem delu 30 let in porabila za zidavo milijone. Sprejela je delavce, ki naj bi delali pri njej samo nekaj mesecev, pa so ostali pri nji več let, ker so morali večkrat dograjene dele hiše podreti in znova sezidati. Zaman je bilo vse prizadevanje, da bi Wincestrovo odvrnili od te čudne gradnje hiše. Tako je nastala najčudovitejša hiša na svetu. V nji so stopnice, ki nikamor ne držijo. Če hočeš priti iz enega nadstropja v drugo, moraš iti zelo visoko, po drugih stopnicah pa spet nazaj. Izmed 47 dimnikov na strehi je uporabnih samo 20. Hodniki v hiši so tako zmešani, da lahko po njih obhodiš ure, ne da bi vedel kod hodiš. Oblastvo ni moglo drugače, kakor da je razglasilo hišo za neuporabno.

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Trpežno polvolneno, razne barve

Volneno v zeleni, sivl, modri in rujavi barvi

Boljše polvolneno za sportne obleke

Kamgarn razne barve modno vzorčast

Trpežno drobno vzorčasto, priljubljene barve

Kamgarn črne in modre barve, vzorčast

52 **61**

36 **66**

50 **78**

Sukno za moške obleke

Sternceki **CELJE 97**

UJAZN-VZ-K-ZEM
-NORUJ-NASTONJ

Radio Ljubljana

od 18. do 25. septembra

Nedelja, 18. septembra: 8.00: Vesel jutrnji pozdrav (radijski orkester). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Vesel drobiž (plošče). 9.45: Verski govor (prior Valerian Učak). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.00: Otroška ura: Gašperček. 11.30: Koncertni plesi (plošče). 12.00: Koncert Bežigradskega pevskega zbora. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 17.00: Kmetijska ura: Življenje v moštu in vinu (inž. Ivo Zupanič). 17.30: Slovenske pesmi (plošče). 18.00: Površnik, veseloigra (izvajali bodo člani radijske igralne družine). 18.30: Za dobro voljo (plošče). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Samostan Savina, njegov zgodovinski značaj. 19.50: Violinski koncert Fanike Brandl-Jevdjenjčičeve (pri klavirju prof. Lipovšek). 20.40: Šaljapin poje (plošče). 21.00: Veseli zvoki (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Nekaj veselih in nekaj žalostnih (pela bosta Jožek in Ježek).

Ponedeljek, 19. septembra: 12.00: Slavne pevke (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Plošče. 18.40: Nekaj poglavij o biologiji žene (dr. Zajc-Lavričeva). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Topli vrelci izpod Gorjancev (Dostal iz Ljubljane). 19.50: Zanimivosti (Javornik). 20.00: Zdravice ob spremljevanju harmonike (pel bo Vekoslav Janko, spremljal ga bo Avgust Stanko). vmes koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavne Nebotičnice

Torek, 20. septembra: 12.00: Uveture (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Pesmi iz zvočnih filmov (plošče). 18.40: Pomen za življenje ima nauk o značaju (prof. Horvat Emil). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Osnovna šola v službi nacionalne vzgoje. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Lahka glasba (plošče). 20.30: Koncert (Ksenija Vidaličeva in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenškovi).

Sreda, 21. septembra: 12.00: Akademski pevski kvintet. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Naši pevci in pevke (plošče).

14.00: Napovedi. 18.00: Audran: La mascotte, opereta (plošče). 18.40: Mladinska ura: Kaj in kako naj beremo (prof. Vodnik). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Srbi med osnovatelji prvega hrvatskega gledališča. 19.50: Charlie Kunz igra šlagerje (plošče). 20.00: Orgelski koncert (Pavel Rančigaj; solistične speve bo pel Tone Petrovčič). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: S tangom se začne (plošče).

Četrtek, 22. septembra: 12.00: Orkestralna glasba (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Cimermanov šramel. 18.00: Koncert radijskega orkestra. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Predavanje ministrstva za telesno vzgojo naroda. 19.50: Deset minut zabave (Fran Lipah). 20.00: Koncert delavskega pevskega društva »Cankar«. 20.40: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: V plesnem ritmu (plošče).

Petek, 23. septembra: 12.00: Slovenske narodne pesmi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Koncert radijskega orkestra. 18.40: Ženska ura: O keramičarji (Daná Pajničeva). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Naša nacionalna glasbena kultura. 19.50: Zanimivosti (Mirko Javornik). 20.00: Koncert lahke glasbe (izvajal bo oddelek godbe »Sloge«). 21.00: Prenos iz Prage: »Taras Bulba«, simfonična pesem in simfonieta v izvedbi češke Filharmonije. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 24. septembra: 12.00: Pisana vrsta veselih reči. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Pisana vrsta veselih reči. 18.00: Zgodovinski (radijski orkester). 18.40: Pogovor s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Djoka Vlačkovič, narodni junak in dobrotnik. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: Pod južnim solncem (Vladimir Regally). 20.30: Paberki iz humorističnega lista »Čuk na palci« (vesel večer). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester).

Listnica uredništva

Dediščina. Če ste že pred leti plačali s hranilnimi knjižicami in je prodajalec prevzel te knjižice, je to veljavno. Knjižic vam ne more vrniti in terjati gotovino.

Za smeh in kratek čas

DALJNI SORODNIK

A: »Gospod Cmok, ali ste kaj v sorodu z Boltežarjem Cmokom?«

B: »No, tako v daljnem sorodstvu sva. Jaz sem prvi, on pa enajsti sin ene matere.«

POMOTA

Stari župnik s hribov je bil v mestu povabljen na kosilo. Po obedu je vzel vilice in si začel trebiti zobe. Služkinja je naglo prinesla skodelico z zobotrebeci in jih ponudila župniku. Ta pa je zaničljivo odkimal in rekel: »Hvala, sem že sit.«

POGREB

Gost: »V vašem hotelu ne bom nikdar več prenočil.«

Hotelir: »Zakaj?«

Gost: »Celo noč sem spal na mrtvi stenici.«

Hotelir: »Na mrtvi stenici pač ni nič hudega!«

Gost: »Tako? Kaj pa tisoč živih, ki so prišle na pogreb?«

NA PROMENADI

Urša: »Kdo je ta gospod, ki te je pravkar pozdravil?«

Neža: »To je tretji mož prve žene mojega drugega moža.«

PODKUPOVANJE

Mladi Kohn je obtožen. Starejši Kohn beži k predsedniku porote in ga roti: »Plačam vam sto tisočakov, če dosežete, da bo moj sin dobil samo eno leto.«

Po daljšem posvetovanju porotnikov razglasi sodnik tole sodbo: »Eno leto zapora.«

Ves srečen hiti stari Kohn k predsedniku: »Najprsrčnejša hvala! Tu imate sto tisočakov.«

Predsednik: »Nikdar več ne prevzamem takšne odgovornosti.«

Kohn: »Zakaj ne?«

Predsednik: »Kaj mislite, koliko truda me je stalo, da so ga obsodili na leto dni. Ostali porotniki so ga hoteli sploh oprostiti.«

V MESTU

Mežnar Ožbvt je prišel v mesto in je na postaji ustavil avtomobilskega izvoščka: »Koliko pa zahtevate do gostilne »Pri pijani ranci?«

TUDI ON TRDI TAKO

Urša: »To je strašno, soseda, da je umrl vaš mož tako mlad.«

Neža: »Da, da, isto trdi tudi moj drugi mož.«

PRED NIAGARSKIM VODOPADOM

Domačin: »90.000 hektolitrov vode pade vsako uro v tem vodopadu.«

Tujec: »Ali je ta reč v obratu tudi ponoči?«

IZBIRČNO DEKLE

Vera: »Moški, ki bi ga vzela, bi moral biti močan kakor lev, gibčen kakor ris, hiter kakor orel, a glas bi moral imeti kakor slavček.«

Zora: »No, potem bi bil pravi osel, če bi te vzela.«

V ZVERINJAKU

Sinček gleda medveda v kletki in vpraša mamico: »Mama, ali bi ne hotela takega medveda?«

Mati: »Hvala lepa, zadostuje mi tvoj oče.«

LJUBEZEN

Lepa večera sta se šla izprehajati. V grmovju je pel slavček in jo je prijel za ročico ter jo ponesel na svoje srce.

Zaljubljeno je vzkliknil: »Ljubica, kako čudovito je nočoj. Nad nami nebo, okoli naju noč. Zdaj mi pa povej še ti, kaj čutiš.«

Tiho je odvrnila: »Tvojo denarnico...«

OPRAVIČILO

Gašperček je izgubil zvezek, kjer je imel napisano domačo nalogo o tridesetletni vojni. Ker se je sam bal učitelju povedati, kaj se mu je primerilo, je prosil mater, naj mu napiše opravičilo. Napisala mu ga je takole:

»S tem potrjujem, da je moj sin Gašperček izgubil tridesetletno vojno. Začel bo takoj novo, ko se vrne iz šole.«

Prav tako kakor prinaša kapital obresti, tako podaljšate s pravilnim pranjem trpežnost perila in s tem prihranite v gospodinjstvu nepotrebne izdatke. Edini pogoj je, da uporabljate za pranje milo, ki temeljito pere in pri tem varuje perilo.

SCHICHT^{ovo} TERPENTINOVNO MILO

pere bleščeče belo

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

vloge proti odpovedi

po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

2.500 DIN POTREBUJETE,

da zaslužite 1.000 din mesečno. Pišite: »Anos«, Maribor, Orožnova ulica.

POŠTENO REVNO ČEDNO DEKLE,

kot služkinjo ali gospodinjso sprejme mlad čeden lesni trgovec, ki reflektira na to, da bi jo po spoznanju poročil. Ponudbe s sliko je poslati na Upravo »Domovine« pod šifro »Sreča«.

POSESTVO

se na drobno razproda v Pijavi gorici št. 13 v ponedeljek 19. septembra.

OSVETA INDIJSKE BOGINJE

je novi velik ljubezenski roman, ki ga je pravkar začel prinašati »Družinski tednik«. Zahtevajte brezplačno številko na ogled »Družinski tednik« — Ljubljana, Gregorčičeva 27.

AKO VPLAČUJETE DIN 10.—

tedensko (lahko mesečno), Vam izplačamo v petih letih Din 3.000.— Prijave pošljite upravi lista pod: »Hranilnica«.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalec . . . Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem . . . Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem . . . Din 260.—

Zahtevajte cenik zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Oglašujte v »Domovini«